

tudi mokrote, toplo-mokrotno vreme je torej prvi pogoj za napredek te bolezni. Kapljica vode — bodisi od rose ali od dežja — zadostuje popolnoma, da se more trosje razviti.

V trosu, ki je prišel v kapljico vode na list, razdeli se vsebina čez kake pol ure v 4 do 5 z nežnimi nitkami obdanih kroglic, katere pretrgajo lupino ali steno in splavajo v vodo. Zopet čez kake pol ure se nehajo kroglice premikati — ter se zarinejo, ko zgubé še prej nitke, v gornjo kožico trtnega lista med listne stanice ali v rastlinsko meso. Tu se razvije iz njih takoimenovano podgobje ali micelij, o katerem smo že slišali. V podgobju se nahajajo in sirijo majhne, okroglaste sesalke ali cevke na vse strani listnih stanic in srebljejo ondi životno mezgo ali sok. Na spodnji strani lista pa pririjejo iz podgobja čez kakih 5 do 10 dni nove vejice, na kojih zori zopet nov tros.

To je takoimenovano poletno trosje, in ko bi drugega ne bilo, ponehala bi bolezen čez zimo sama, zakaj to trosje je jako nežno in pogine kmalu, ako ne najde ugodnih razmer, namreč vode. Tudi se ne more razviti, ako se nahaja v vodi, ki ima v sebi nekoliko kakšne si bodi soli; a najnevarnejše so ji bakrene soli. Ta slučaj, o katerem bode kasneje govor, pa porablamo za uničevanje peronospor.

Razun poletnega trosja se naredi pozno v jeseni na odpadlem listju zimsko ali jajčno trosje, ki je nekoliko večje od poletnega ter obdano z močno, trdo kožico, zato je tudi bolj vstrajno. Ta tros prezimi in povzroči prihodnje leto novo bolezen. Na jednom jedinem odpadlem listju se naredi tega trosja do 1½ milijona. Da se ta tros uniči in zatré, priporočali so spočetka, dokler še niso bila znana boljša sredstva, odpravljanje in sežiganje odpadlega listja. Seveda je to le malo pomagalo, zakaj zimskega trosja ostane vkljub odstranjevanju še vendar-le lahko nekaj v vinogradu in po njem se morejo okužiti znova vinogradi celega okraja.

Bakreno-apnena zmes, gotov pripomoček zoper peronosporo.

Hvala Bogu, da se je posrečilo učenjakom in vinogradnikom najti popolnoma zanesljivo sredstvo zoper peronosporo, in kdor se tega pripomočka iz kakošnega koli uzroka ne poslužuje, tistega malomarnost je res neodpušljiva.

Ker so izkušnje pokazale, kakor sem že prej omenil, da so trosom peronosporo najhujši strup bakrene soli, zato se tudi vsi razumni vinorejci že nekaj let sem poslužujejo tega izvrstnega sredstva. Bakrene soli je moči sicer rabiti v raznih oblikah, vendar se je izmed vseh oblik še najbolj obnesla bakreno-apnena zmes, ki se pa tako-le nareja.

Vzemi iz polovnjaka sprednje dno, postavi sod po koncu in napolni ga blizu do vrha z vodo.

V vodo v sodu obesi v kakšnem starem žakliču 4 do 5 kg bakrenega vitrijola, da se raztopi.

Spočetka so galico raztapljali v vroči vodi, pozneje pa so to ravnanje opustili, trdč, da izgubi vitrijol v vroči vodi precej svoje moči. Ne vem sicer, koliko je na tem resnice, zakaj sam se nisem mogel uveriti, da bi dala v topli vodi razpuščena galica manj vredno škropivo nego pa ona, ki se je raztopila v mrzli vodi, toliko pa vendar lahko rečem, da je že radi tega bolje razpuščati galico v hladni vodi, ker je ta način raztapljanja najbolj prilichen. Na predvečer onega dne, ko mislimo škropiti, obesimo na palico čez sod vrečico vitrijola in sicer tako, da je žaklič prav blizu površja tekočine. Ako bi galico vrgli samo na dno posode, trajalo bi pač dolgo časa, predno bi se ta tvarina po vsej vodi popolnoma razdelila.

Ko se je vsa galica raztopila, vzemi 6 do 7 kg, torej več kakor galice, na novo ugašenega apna. Apno se z vodo tako razredči, da je podobna mleku ter se vlije potem skozi kako redko platno ali sito v sod, kjer je raztopljena galica.* Vse to se dobro premeša s kako leseno palico; z železnimi predmeti pa naj raztopina ne pride mnogo v dotiko, ker železo galico razkrajja ter jo stori nesposobno, da celo škodljivo za naše namene. Napačno je torej, rabiti za grabenje zmesi iz soda v škropilnico železne lonce, še bolj napačno pa je, ako rabimo za raztapljanje galice v vreli vodi, železno podobo; bržkone je tudi mnenje nekaterih vinogradnikov, da namreč galica, raztopljena v vroči vodi, nima iste moči, kakor ona, pridobljena hladnim potom, iskati največ v dejstvu, da so se za raztapljanje rabili zvečine kaki stari železni lonci brez glazure, kateri so potem storili galico več ali manj neprikladno za vinogradne namene. (Dalje prih.)

Sejmovi. Dne 12. julija v Oplotnici, na Planini, v Šoštanjju in Rogatcu. Dne 13. julija v Ločah. Dne 15. v Arvežu, na Bregu pri Ptujju (za svinje), v Dobovi in Zdolah. Dne 16. julija v Dobjem.

Dopisi.

Iz Jarenine. (Ciril-Methodova slavnost) naša se je zadnje nedeljo lepo izvršila, čeravno nam jo je hotelo viharno vreme preprečiti. Pri Mihaelovi kapeli na lepem prostoru pri cerkvi je bil oder postavljen, ovenčan s podobo sv. bratov. Slavnost se je pričela s petjem moškega zbora, ki je zapel dve pesmici; na to je podpredsednik bralnega društva, gosp. učitelj Čonč, pozdravil navzoče, mešani zbor pa je zapel pesem. Potem pa so nam slavnostni govornik, naš ljubeznivi in vkljub svoji visoki starosti za svoj narod mladeniško vneti veleč. gosp. dekan v tako zgovorni besedi in s toliko navdušenostjo opisali življenje in delovanje naših slovanskih apostolov, da so sklenivši svoj govor z besedami: Sv. brata Ciril in Metod, prosita za slovenski rod, da se ohrani med njim krščanski in narodni značaj povsod! na mah vneli srca Jareninčanov za sv. brata, ki sta nekaj tudi njih prednike učila, tod mimo potujoč, kakor še to ljudstvo sedaj pripoveduje. Na to izročilo se je naslanjala nalašč za to slavnost zložena pesem, katero je pet deklamovalcev prednašalo: gosp. Čonč uvod in konec; jareninski župan Ign. Zupanič in Pesničan L. Zupanec sta pozdravila v Jarenino došla brata, na kar je Metod, čast. gosp. kaplan R. Janežič, podučeval ljudstvo v veri, Ciril, domači gosp. kaplan, pa v ljubezni do jezika in do naroda, kar vse je ljudstvo z zanimanjem poslušalo. Potem pa je mešani zbor zapel pesem svetima bratoma v čast in »Triglav«. S tem je bil vsprede končan; zvečer so se pa zažigali kresovi, izmed katerih je bil najlepši oni viničarja Šavperla; zraven pa se je pridno streljalo. Pri Stefliču se je vršila na to prosta zabava med petjem in navduševalnimi govori. Pohvaliti mi je tukaj posebno vrle pevkinje in pevce jareninske, ki so pod spretnim vodstvom za petje vneto delujočega pevovodje, gosp. Čonča kaj lepo popevali in od zadnje veselice pokazali res velik napredek. Le tako vrlo naprej! Našo slavnost so zelo povzdignili nekateri Šentiljčani, posebno pa pet duhovnikov mariborskih, častiti gosp. kaplan Sigl iz Kamnice in gosp. prof. dr. Bezjak, ki so nas s svojim prekrasnim petjem kar očarali. Gosp.

* Precejanje ima namen, da se pesek, katerega je vedno več ali manj med apnom, odstrani; sicer bi se mašile in kvarile pri škropljenju škropilnice.

dr. Medved pa nam je na srce polagal v navdušenih besedah, naj bi vsak čas ostali vrli Slovenci in bi naj nikdar svoje lepe zemlje ne izročili tujcem v last. Hvala srčna ljubim Mariborčanom za ta obisk! Slavnost ta, upamo, pa ostane gotovo vsem v najlepšem spominu.

Iz Oplotnice. (Občinska volitev), dne 21. junija se je vršila pri nas vpričo komisarja, treh žandarjev, pod vodstvom župana in štirih odločnih in zagrizenih naših nasprotnikov. Za našo stranko je bil ta čas zavoljo nujnega spravila sena jako neugoden, ker so mnogi volilci izostali, drugi pa po dve do tri ure čakali in potem pred volitvijo na dom odšli, in eni se zopet povrnil, pa že volitev zamudili. Nasprotniki so po starej navadi po trije obdelovali enega volilca in so si naj-sijajnejše delo našega gosp. župnika — stavbo nove farne cerkve — izvolili za pomoč pri svojih agitacijah, trdeči, da je gospodova želja, svoje možé v odbor spraviti, da bi se potem plačilo nove cerkve na davkarski goldinar vrglo, čeravno se je že dne 24. julija 1895 po cesarskem komisarju zbranim možem jasno razložilo, da se naša nova cerkev le z denarjem dotičnega društva zidati zamore, nikoli pa po dokladah, in se je gosp. ustanovniku društva posrečilo, od tujih dobrotnikov in po lastnih doneskih nabrati nad 15.000 gld., več kakor so vsi domačini priložili. Volitev je bila jasno znamenje zagrizenosti nasprotnikov in so se tudi razne nepostavnosti godile, tako se je kakih 10 volilcev pravica volitvena pismeno reklamirala in se je v začetku tirjalo zato za vsakega pooblastilo in ko se je temu oporekalo, se je pritožitelju po občinskem policaju na povelje župana naznanilo, da se je zapisnik popravil in se to ni zgodilo. Pri volitvi se je vpričo gosp. komisarja tirjalo, da bi bil moral pooblastitelj navzoč biti, ko je katera ženskalastnica pooblastilo dala naši narodni stranki, pri nasprotnikih pa je vsak podpis naprej bil veljaven spoznan. In ko so naši še morali pobalinsko psovanje starih in mladih zagrizenecv oplotniških slišati, so se nekateri rajši na dom podali. Po volitvi 3. razreda se je naznanilo, da so vsi nasprotniki zmagali, oziroma od njih voljeni, v 2. razredu se je vadjalo med velikim Nemcem Jož. Kos-om in med župnikom J. Bezenšek-om in v 1. razredu se je zopet nasprotna stranka s trinostvom povzdignila s svojimi sredstvi, pa čez tri dni se je še le po dolgem računanju spoznalo, da je že v 3. razredu razun našega kandidata Jožefa Kmetca, kojega so tudi nasprotniki volili, bil tudi že izvoljen čast. gosp. župnik J. Bezenšek z 48 glasovi, med tem, ko so drugi naši ostali v manjšini po takih nepostavnostih z 34—36 glasovi. Ker so naši modrijani tako sijajno volitev vodili, se ni po volitvi vsakega razreda, kakor je to v postavi zapovedano, poročalo, kdo da je izvoljen, in sliši se, da se bo pritožba na c. kr. namestništvo napravila in upam, da bo vsa volitev ovržena.

Z Dobrne pri Celju. (Redko slovesnost) smo obhajali pri nas praznik sv. Petra in Pavla. Po prizadevanju našega preč. kanonika in požrtvovalnosti faranov smo začeli začetkom preteklega meseca delo pri zvoniku farne cerkve. Zvonik se je povišal in je dobil novo streho. To delo je do zdaj že tako daleč dospelo, da smo omenjeni praznik po večernicah že potegnili na zvonik z nova pozlačeno jabolko in križ s strelivodom in sicer slovesno. Po večernicah se je namreč zvrstila procesija iz cerkve, kjer sta bila shranjena križ in pa jabolka. Oboje so nesli fanti v spremstvu belo oblečenih in ovenčanih deklic. Ena izmed njih je nesla tudi pozlačeno ost strelivodovo. Med sviranjem godbe, streljanjem in veselim zvonjenjem ter molitvijo se je pomikala procesija okoli župnišča do prostora, kjer so nas čakali g. kanonik, da bi blagoslovili križ in jabolko. In ko so to opravilo izvršili ob asistenci č.

gg. kaplanov, nagovorili so navzoče in njim razložili v kratkih besedah pomen sv. križa, ki nam kaže, kakor prst, kje je naš pravi dom. Na to so delavci potegnili na zvonik jabolko in križ med sviranjem godbe in streljanjem in so oboje srečno postavili na vrh nekaj čez 60 m visokega zvonika. In ko je nikakor ne vrtoglav delavec stojé vrh jabolke napil navzočim na nevarno pa srečno dokončano delo glasni »živio«, je končala tudi naša redka slovesnost.

Iz kozjanskega okraja. (Druga plat z v o n a.) V št. 25. Vašega cenjenega lista je dopis iz našega okraja, ki ostro obsoja naš zastop, zlasti pa njegovega načelnika. Da se uraduje pri tem zastopu nemški, to je žalibog istina in ima dopisnik prav, da pograja nemškutarijo, katere je res še mnogo v tem okraju pri raznih uradih. Po krivici pa dopisnik očita načelniku, da nič ne skrbi za blagor in prospeh svojega okraja. Da se kar slepo in brez premisleka ne poganja za napravo nove ceste iz Lesičnega skozi Prevorje na Št. Jur, to ne znači, da bi zanemarjal koristi okraja; nasprotno, boji se, da bi okraj s tem ne dobil težkih bremen, pod katerimi bi onemogel. Ako ima okraj že zdaj za vzdrževanje starih cest letnih stroškov nad 9000 gld., kaj še le potem, ko pride še zgradba nove ceste! Torej ravna načelnik le modro, ako se hoče poprej za to novo cesto tudi še od šmarijskega okraja pomoči zagotoviti. Da pa vendar nameravani cesti ni tak protivnik, je pokazal s tem, da je postavil na dnevni red seje dne 31. maja tudi to novo cesto, naj bi se namreč na okrajne stroške trasirala do slivniške meje. Samo to je hotel, da bi se poprej še ona cesta, ki pelje iz Podsrede proti Rajhenburgu, nekoliko preložila, kar bi okraj prijelo samo za okoli 5—7 tisoč. Da je pa cesta iz Lesičnega proti Št. Jurju koristna, da bi iz Kozjega in Pilštanja bila po njej najbližnja voznja do železnice, in da je tudi nekaka dolžnost, Prevorje, Presečno in druge občine z drugim svetom zvezati, tega je prepričan ves okrajni zastop z načelnikom vred, in se je to v sejah pogosto poudarjalo in ravno v gori imenovani seji je večina tudi sklenila, da se prelaganje podsredške ceste odloži, in da se trasiranje prevorske ceste začne. Zakaj torej vedno očitati okrajnemu zastopu, da zanemarija blagor okraja, da se protivi zgradbi potrebne ceste in razupijati kot škodljivce celega okraja one može, ki hočejo stvar premisliti in pretresti, predno jo sklenejo? Nima-li vsak ud okrajnega zastopa, in še celo njegov načelnik pravice, v seji razodeti svoje nazore, ne da bi se mu bilo bati, biti razupit kot sovražnik ljudstva! — Veliko pa je vprašanje, bo li nameravana cesta iz Lesičnega v Št. Jur v resnici toliko povzdignila ta okraj, kakor si dopisnik sanja? Živinoreja, trgovina z lesom, vinom itd. vse to bi se povzdignilo! Moj Bog, saj imajo spodnji kraji dobre ceste, pa poleg njih žaljujejo vinske gorice, po trtni uši ugonobljene! Saj je proti Planini cesta, poleg nje pa rebra kažejo hribje, posekani, po golinah pa plazovi; opustošeni gozdovi ne morejo vzdržavati viharjev, nalivov in toče. Živinoreje pač cesta ne more pospeševati. Kupčijo z živino ceste že povzdigujejo. Pa še tukaj vprašajte zvedene živinorejce: so li res živinski sejmovi zdaj, ko je toliko cest, boljši in za kmeta ugodnejši, kakor so bili poprej, ko je bilo še manje cest? Dopisnik tudi nima prav, da očita, »da bi se od strani okrajnega zastopa za živinorejo niti trohice ne bilo storilo, in sploh v gospodarskem oziru popolnoma nič«. Ni-li okrajni zastop že mnogo izdal za nakup plemenske živine, goveje in svinj? Odkod mnoge trtnice z ameriškimi trtami, ki skušajo kmetu opomoči, da dobi nove nasade za opustošene gorice? Ni-li to delo okrajnega zastopa? Kdo prihiti na pomoč občinam, kadar prihrujejo elementarne sile? Ne veste,

kako je okrajni zastop pomagal Podsredi, ko so jo plazovi in povodenj ogroževali? Torej le pravično soditi! Čuditi se moramo dopisniku tudi, da je tako izvrsten statistik! »Kozjanski okraj je najubožnejši na Štajarskem, doklade ima največje, najmanjše pa ima koristi«. Da ima mož tako obširen pregled čez vse okraje na celem Štajarskem! — Res, uboštvo je tukaj veliko; uzroki so tisti, kakor povsod; pa še eden uzrok uboštvu je, in tega, kakor je dokazano, ni po drugod toliko, kakor tukaj, in to je pravdarstvo. Ko bi mogel okrajni zastop vse te uzroke uboštvu odpraviti! Dopisnik pa je slab računar. Kako bi mogel drugače tako čudno izračunati razdelitev dače? »Posestniku, ki plačuje 5 gld. cesarske dače, znaša z okrajnimi dokladami vred davek 15 do 20 gld.« Kako je to mogoče? Okraj pobira to leto 45% doklad za sebe. Torej cesarska dača 5 gld., okrajne doklade 2 gld. 25 kr., to da še le 7 gld. 25 kr. Zdaj pridejo še deželске in občinske doklade. Recimo, da je deželskih doklad 35%, torej 1 gld. 75 kr., znaša 9 gld. Iz tega sledi, da morajo pri dotičniku le občinske doklade tolike biti. Vidite torej, da vseh nadlog v tem okraju že le ni kriv edini okrajni zastop!

Od Sv. Križa blizu Ljutomera. (Nova družba.)

V nedeljo, dne 4. julija ustanovili smo v naši fari družbo za stavljenje novega velikega oltarja. Namen tega društva je gotovo blag. Res je, da imamo lepo cerkev, tudi imamo že dva lepa gotiška nova oltarja, tretji je tudi že v delu. A nekaj še manjka. Novega, lepega, gotiškega velikega oltarja še nam je treba in lepih barvanih oken. Da bi se to doseglo, v to se je ustanovila omejena družba. Vsak ud te družbe se namreč zaveže na leto plačati v ta namen po 60 kr. ali pa na mesec po 5 kr. Če pa kdo še več daruje, se bo z veliko hvaležnostjo sprejelo. Ud te družbe zamore biti vsak kristjan, tudi otrok. — Dragi križevski farmani, pristopite torej v obilnem številu k tej družbi! Očetje, matere, fanti in dekleta, ne ustrašite se male žrtve, ki se tirja od vas za čast božjo. Pa tudi dragi rojaki križevske fare, ki v raznih častnih službah delujete zvanj križevske fare, posebno Vi, velečastiti gospodje duhovniki, katerih šteje križevska fara tako lepo število, spomnite se svoje domače cerkve in pristopite kot udje k novi družbi! — Gotovo nam bo ljubi Bog vse povrnil, ker reči bomo smeli: »Domine, dileximus decorem domus tuae« — O Gospod, ljubili smo kinč tvoje hiše, skrbeli smo vsak po svojih močeh za okrašenje svoje domače cerkve. Doneski naj se prinašajo ali pošiljajo tukajšnemu gosp. kaplanu.

Od Mure. (Nemška zagrizenost) nekaterih,

ki jim pa zibelj ni tekla pri Sv. Ilju v Slov. gor., je zares nestrpn. Miroljubni Slovenci, ki so si 1893 tukaj osnovali »Kmet. bralno društvo«, so dne 20. junija priredili majhno veselico, pri kateri naj bi potovalni učitelj gosp. Belé ljudstvo podučil o »cepljenju na zeleno« in o škropljenju. Ali to je že bila v nemčurskih očeh prva in največja pregreha! Druga »pregreha« pa je tej jednaka ali pa še bolj smešna, da ne rečem neumna, in sicer ta, da se odbor ni poklonil tukajšnjemu občinskemu nemškemu uradu in ni prosil dovoljenja, ali sme pri veselici svirati godba ali ne. Na ples seveda nihče ni mislil, saj ima naše ubogo ljudstvo zdaj dovolj plesa od ranega jutra do poznega večera na polju in travniku; torej ni bilo treba godbe za ples in potemtakem tudi nikakega posebnega dovoljenja. Ker so nas pa počastili tudi blagi gostje iz Maribora, posebno priljubljeni kvartet Čitalnice, kateremu bodi na tem mestu izražena prisrčna zahvala, — in ker so ti gostje morali čakati na vlak, ki še pride le ob 10³/₄ uri zvečer, sta odbor in gostilničar prosila, naj bi gostilna izvanredno smela biti odprta čez 10. uro. Pa, dragi čitatelj, strmi, črno na belem je bilo zapisano:

»Gostilničarju Z. bi dal »licencijo«, a društvu je ne dam! F.« In odbor je moral nazaj poslati koleke, ki jih je bil v ta namen kupil. Pa to še ravno ne bi bilo najhujše, ko bi samo pri tem ostalo; a nemška nestrpnost gre še dalje v tej občini. Kmalu si namreč prebrisani l. občinski svetovalec drugo iztuhta, in hajd, jo prisopihla k veselici, pa ne sam, ampak spremljal ga je njegov »adjutant«, občinski sluga, in sicer v svoji službeni opravi: policajsko kapico na glavi in »britki meč« ob strani, kakor če bi šla nad tropo divjakov. »Desna roka« vice-predstojnika je takoj zaukazalo godbi, da mora utihniti. Da se pa to ni zgodilo, je umevno. Kajti kdo jima daje pravico meni nič tebi nič godbo prepovedati med veselico? K večjemu, da odbor zatožita, in da se temu naloži kazen, ako je ravnal protipostavno. Slabo sta jo torej skupila slavna junaka; zato sta samooblastno stopala po stopnicah v spodnje prostore, kjer sta si z rujnim vincem, ki je rastlo na slovenskih tleh, skušala ohladiti jezo. Čvrsta godba pa jima je v slovo zasvirala: »Naprej zastava Slave!« — Imel bi Vam še marsikaj potožiti o naših žalostnih razmerah, pa za zdaj naj to zadostuje. H koncu bi le še izrazil to željo; da naj naši rodoljubi, katerim je bila »Fortuna« bolj mila, kupujejo posestva tukaj na jezikovni meji ali pa naj se kmalu osnuje v ta namen posebno društvo!

Iz gornjih Slovenskih gor. (Z veseljem)

smo čitali »Slov. Gospodarja« razpravo »Pred važnimi izpremembami«. To je bila prava struna, struna, katere mili, krepki glas se bode razlegal, dokler nimamo svojih namestnijskih oddelkov, svojih šol, svojih sodišč, svojih uradov, sploh skratka, dokler nimamo kulturno »Združene Slovenije«. Toda zadnji čas je, da začnemo narod naš za to misel disciplinirati, organizovati; kajti nemčevanje širi se pri nas grozno. Najbolje se pri tem žalostnem poslu trudijo naše šole, v prvi vrsti lenarska in trojička. Po naših šolah se klati ves ljubi dan le »blažena nemščina«, v srcih naših otrok pa je vedni mrz; in v mrazu pač ne vzkali nobeno seme. Še doma v svojih družinah, v društvih in med seboj vam naši učitelji ne govoré slovenski; človek bi mislil, da so trdi Nemci. Taki učitelji pač niso dobrotniki otrok, dobrotniki naroda; oni niso za nas, mi pa ne za nje; obžalovanja vredni smo mi, ker se naši deci daja le kameenje mesto kruha, obžalovanja vredni pa so tudi oni, ker njim nedostaje pravega spoznanja. Nahajamo sicer tudi nekaj častnih izjem, a prevladujejo vendar oni, ki sejejo ljuliko. Nemčujemo dalje uradi, in nemčujemo še marsikateri drugi element, ki v svoji neumnosti posnema učitelje in uradnike. Kedaj že bodo plapolale zastave, pod kojimi bode naše ljudstvo slušalo boljši glas, glas o krepkem, zdravem narodnem življenju? Zares, taborov nam je treba, kakor ribi vode. Ganite se, slovenska politična društva! Kličte vas narod.

Iz Ljutomera. (To je bilo krika in vika.)

heil-enja in tulenja v Ljutomeru na Petrovo in Pavlovo, morebiti več kakor 1871. leta, ko so Prusaki premagali Francoze in korakali v Pariz! »Ravno je 25 let, kar so dali naši nemški bratje zunaj v nemškem »rajhu« občutni udarec takratnemu zmagovalcu Evrope in največjemu sovražniku Nemcev. Naši hrabri nemški bratje so namreč pred 25. leti priborili deželo na Reni, kjer prebivajo srca, z nami enako misleča«. In »heil« je donelo tem besedam nadobudnega županovega sinčka, ki je pred hišo okrajnega glavarstva slavil ne morebiti Bismarka ali kakega generala iz pruske vojske, ampak le 25letni obstanek ljutomerskega prostovoljnega gasilnega društva, ki šteje izvzemši par nemških privandraccev med svoje ude same slovenske može in fante in med svoje podpornike vse slovenske trške posestnike.

Le v znani nemški predrznosti mogel je govornik reči, da črno-rudečo-zlati trak (znamenje avstrijskih izdajic) kaže mišljenje prostovoljnega gasilnega društva v Ljutomeru, kakor ljutomerskega prebivalstva samega. Če je res to mišljenje ljutomerskega gasilnega društva in njegov namen, ohraniti in podpirati nemštvo v boju zoper Slovence, kakor trdi dopisun v »Grazer Tagblattu«, potem bi bil skrajni čas, da si svoje slovensko gasilno društvo ustanovita isti dve tretjini ljutomerskega prebivalstva, ki sta pri zadnjih občinskih volitvah glasovali za slovenske kandidate. Boli pa nas ljutomerske Slovence, da k takim velikonemškim beznicam, ki nimajo napitnice niti za našega presvetlega cesarja, pošiljajo in sicer ne morebiti zdaj prvokrat, gasilna društva narodnih trgov in vasi kakor: Središča, Vržeja, Velike Nedelje svoje zastopnike, ki se tukaj s posili-Nemci bratijo in z njimi heilajo, pred vsakim izobraženim človekom s svojo spakedrano nemščino smešijo in mirnim ljutomerskim prebivalcem se ponočni počitek kratijo. Sram jih bodi!

Iz Ptuja. (Podporno društvo organistov.) Gledé osnovanja »Podpornega društva organistov« za lavantinsko skofijo je podpisani razposlal mnogo pozivnih pisem č. g. duhovnikom in organistom. Lepo število se jih že odzvalo in z radostjo pozdravilo začeto delo. Da pa se zamore začeto delo nadaljevati, treba nam je najpoprej skupnega posvetovalnega zborovanja, da se zamore izvoliti osnovalni odbor. — Podpisani si usoja s tem vsem č. g. duhovnikom, tovarišem organistom in prijateljem cerkvene glasbe naznaniti, da se bode vršilo posvetovalno zborovanje dne 20. julija t. l. v Celju z nastopnim dnevnim redom: 1. Ob 10. uri sv. maša v mestni župnijski cerkvi; 2. zborovanje v »Narodnem domu«: a) Pozdrav sklicatelja, b) prečitavanje pravil. Tu je omeniti, da se bodo pravila samo prečitala in kolikor mogoče popravila, da bode imel osnovalni odbor pozneje gledé taistih lažje stališče; c) volitev osnovalnega odbora in d) posameznosti. Sv. Cecilija, naša zaščitnica, naj nam izprosi blagoslova božjega, da se začeto delo v korist in blagor cerkvene glasbe tudi zamore srečno nadaljevati. — Silvester Šentjurec, organist, sklicatelj.

Iz Zreč. (Zbor.) V nedeljo dne 4. julija je bil za naš kraj imeniten dan. Bival je v naše sredini naš državni in deželni poslanec č. g. Jožef Žičkar ter poročal o razmerah v državnem zboru svojim volilcem, ki so se zbrali v ogromnem številu. Prostrana lepo okrašena dvorana g. Petra Dobnika, kjer se je vršil shod, je bila natlačeno polna; premnogi volilci so morali ostati zunaj ter pri odprtih vratih in oknih poslušati izvrstni govor poslančev. Predsednikom shodu je bil izvoljen gosp. hišni gospodar, ki je po kratkem pa prisrčnem pozdravu dal besedo č. g. poslancu. V lepem poljudnem govoru je razložil nató č. g. poslanec sestavo in pomen državnega zbora v obče, potem pa je podal obširno poročilo o zadnjem zasedanju. Veliko dobrega bi se bilo lahko storilo za ljudstvo, toda zabranili so vsako uspešno delovanje nemški nacionalci in liberalci v zvezi z brezverskimi in brezdomovinskimi socijaldemokrati. Izdala se je jezikovna naredba za Češko in Moravsko, in ta čin pravičnosti je vznemiril ohole Nemce in nemškutarje tako, da so razgrajali in rzasajali, kakor besni v zbornici in prepredili vsako koristno posvetovalje; vsled tega se je moral državni zbor tako hitro zaključiti. — Veselo je bilo videti, kako pozorno so poslušali naši vrli kmetje nad dve uri trajajoči govor, saj je pa tudi bil podučen, zanimiv in tudi kratkočasen, zlasti kadar je č. g. govornik bičal s šaljivorezkimi besedami surovo vedenje, s katerim so se v zbornici odlikovali nekateri zastopniki naroda »višje vrste«. Med

poslušalci je bilo tudi več kmetov iz sosedne župnije sv. Kunigunde; zaman pa si iskal Slakovčanov; naj bi bil vsaj prišel njih prvi »prerok«, ki vedno k v a k a v nemškutarški rog. Morda bi se bil spreobrnil in za vselej pokazal hrbet Oplotničanom, katerim je še le pred kratkim pripomogel do zmage pri občinskih volitvah in sramotno izdal svoje krvne sobrate. — Ko je č. g. poslanec končal svoj govor, zagromeli so po vsej dvorani burni živio-klici. Nató je g. predsednik zahvalil č. g. poslanca za njegov trud, izrazil mu v imenu vseh volilcev popolno zaupanje ter ga prosil, da bi tudi v prihodnje se potegoval tako krepko in neustrašeno za koristi milega nam naroda. Naposled pa se je vsprejela jednoglasno nastopna resolucija: Dne 4. julija v Zrečah zbrani volilci odločno obsojajo surovo nagajanje nemško-nacionalne liberalne in socijaldemokratske stranke, ki je prepredila uspešno delovanje naših dobro mislečih, za blaginjo ljudstva vnetih poslancev. Odobravajo pa postopanje c. kr. visoke vlade in prosijo, da izda kakor za Češko in Moravsko jednako jezikovno naredbo tudi za vse slovenske pokrajine. — S tem se je završil shod, kateri, dal Bog, naj obrodi obilo dobrega sadu! Navduševali smo se na njem za svoj narod, za blaginjo njegovo, ki imej za temelj sv. vero, in tako kar najlepše proslavili predvečer godu naših slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda. — n.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Na posebno željo Nj. veličanstva svetlega cesarja pokliče vlada v Prago nemške in češke zaupne može, večinoma poslance, da se dožene sprava med Nemci in Čehi na Češkem. Javaljne če se bo kaj doglalo, ker so Nemci preošabni, naravnost nenasitljivi! — Dunajski mestni zastop dá devet novih cerkev pozidati, tri stare pa razširiti, kar bo stalo 400 tisoč gld. — Okrajni solski svet dunajski je učiteljem prepovedal socijaldemokratske agitacije.

Češko. Državni poslanec princ Friderik Schwarzenberg je govoril v nedeljo na shodu v Budejevicah o spravi med Čehi in Nemci ter povdarjal, da se ta sprava ne sme nanašati samo na Čehe, ampak tudi na Slovence in na Hrvate. Da, bratje Čehi, ne zabite nas! — V Mostu so Čehi priredili veselico v korist skolske matice; toda Nemci so je napadli s kamni in noži, da so slednjič dragonci morali Nemce razgnati.

Moravsko. Kakor piše »Mor. Orlice«, bode še se to jesen v Brnu otvorilo dvojezično vseučilišče, v Olomucu pa češka tehnika. Daj Bog, da se to uresniči!

Štajarsko. V nedeljo je bil v Gradcu shod nemško-avstrijskih kmetov, ali samo liberalnih. Glavno besedo pri tem je imel znani politični veterinjak baron Rokitsky. Ako se omenimo, da je vlada slovesni obhod po mestu prepovedala, povedali smo dovolj o tem shodu, katerega se je udeležilo tudi nekaj južnoštajarskih nemškutarjev.

Koroško. Zastava celovškega mesta je bržčas franklurtarica, ker letos vedno plapola pred mestno hišo. — Celovška obrtna in trgovinska zbornica je sklenila, da pod nobenim pogojem ne reši slovenski pisanih prošenj za podelitev obrtnih koncesij. Ta zagriženost pa že presega vse meje.

Kranjsko. V Ljubljani se postavi »Dom delavskih stanov«. Najbolj se za to trudi drž. poslanec dr. Krek. — Vlada je potrdila pravila »Gospodarske zaveze« za Kranjsko. — V Beli Peči bodo na shodu